

Formandens beretning 2009/2010

Medlemmer

Selskabets medlemstal er aktuelt 274, heraf 13 firmamedlemskaber.

Bestyrelsen

Efter generalforsamlingen 1. maj 2009 har Dansk Nefrologisk Selskabs bestyrelse været sammensat som følger: Anne-Lise Kamper, Rigshospitalet (formand) — Claus Bistrup, Odense Universitetshospital (næstformand) – Per Ivarsen, Århus Universitetshospital, Skejby – Lena Helbo Taasti, Sydvestjysk Sygehus Esbjerg – Marianne Rix, Rigshospitalet – Else Randers, Regionshospitalet Viborg - sekretær Thomas Elung Jensen, Rigshospitalet.

Sekretariatsfunktion og hjemmeside, www.nephrology.dk

Selskabets videnskabelige sekretær varetager de fleste sekretærfunktioner for medlemmer og bestyrelse og fører selskabets regnskab. Hjemmesiden anvendes i stort omfang og indeholder alle relevante informationer for selskabets medlemmer. Næsten al henvendelse til medlemmerne foregår elektronisk. Webmaster er sygeplejerske Mona Klausen Storm, Odense Universitetshospital, som udfører et meget stort arbejde for selskabet.

Regnskab

Selskabets økonomi er tilfredsstillende. Der henvises til regnskabet for 2009.

Videnskabelige møder

Årsmøde 2009: Mødet fandt sted den 1.–2. maj på Herlev Hospital og var velbesøgt med 121 tilmeldte deltagere. Det overordnede tema var *Den glomerulære barriere og Glomerulonefritis*. Før selve mødet blev der afholdt en undervisnings-session: *Clinico Pathologic Conference on Glomerulonephritis*, hvor nefropatologerne professor, dr.med. Niels Marcussen og overlæge dr.med. Claus Andersen sammen med Hans Dieperink og Per Ivarsen gennemgik flere former for glomerulonefritis med udgangspunkt i sygehistorier. Sessionen var velbesøgt og udbytterig for både yngre og erfarne nefrologer. Selve årsmødet indledtes med Claus Brun Lecture, hvor professor Susan Quaggin fra Toronto gav en fremragende forelæsning over emnet *The Glomerular Barrier*. Herefter fulgte en god forelæsning om *Common mechanisms of glomerular damage* v. professor Dontscho Kerjaschki fra Wien.

Dagen sluttede med generalforsamling. For mødedeltagere, der ikke deltog i generalforsamlingen, var der fremvisning og diskussion af Anja Dalhofs film *Kidneys on Ice* om organhandel. Gallamiddagen blev holdt på Hotel Skt Petri med 125 tilmeldte.

Den 2. maj startede med en forelæsning v. professor Rosanna Coppo, Torino, der talte om: *What's new in the treatment of glomerulonephritis*. Herefter var der præsentation af danske forskningsresultater ved i alt 13 frie foredrag af særdeles høj kvalitet. Emnerne omfattede klinisk-, eksperimentel- og registerforskning. Foredragskonkurrencens førstepræmie, rejse og ophold til deltagelse i ASNs årlige kongres 2009, blev vundet af Kristine Hommel, Rigshospitalet/Statens Institut for Folkesundhed for foredraget *The Danish Registry on Regular Dialysis and Transplantation. Completeness and validity of incident patient registration*. Andenpræmien, rejse og ophold til deltagelse i EDTAs årlige kongres 2009 samt 3 års medlemskab af ERA/EDTA, blev vundet af Gitte Kjærsgaard fra Syddansk Universitet for foredraget *Lithium Impairs Kidney Development and Inhibits Glycogen Synthase Kinase -3β*. Registeransvarlig for Dansk Nefrologisk Selskabs Landsregister James Heaf præsenterede foreløbige resultater fra årsrapporten 2008. Dagen sluttede med sessionen *Recruitment to nephrology – the need for an active strategy*. Først talte Jesper Juul Larsen om *Inspiration from other fields*, dernæst fulgte Stinne Kvist med *Young doctors choice of career* og til sidst

orienterede Marianne Rix om *Ideas from the work-group*. Indlæggenes blev efterfulgt af en god og konstruktiv diskussion.

Øvrige møder: Den 1.10.2009 blev afholdt møde i København om *Rare systemic disease as a cause of chronic renal failure*. Mødet blev indledt med præsentation af årsrapporten 2008 fra Dansk Nefrologisk Selskabs Landsregister v James Heaf. Derefter talte Dr Colin A Hutchison, Birmingham om *New insight into the diagnosis and management of myeloma*, professor Bernd Hoppe, Köln om *Hyperoxaluria, diagnostics and treatment* og Søren Schwartz Sørensen, Rigshospitalet om *Fabrys disease*. Dansk Pædiatrisk Selskab, Dansk Hæmatologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi var inviterede til mødet, der var velbesøgt. Første møde i 2010 fandt sted den 28.1.10 i København med emnet *Endokrinologiske problemstillinger hos nefrologiske patienter*. Der var indlæg om *Thyroidea* ved overlæge, dr.med. Ulla Feldt-Rasmussen, Endokrinologisk Klinik, Rigshospitalet, om *Andrologi* ved overlæge, ph.d. Niels Jørgensen, Klinik for vækst og reproduktion, Rigshospitalet og om *Væksthormonbehandling af ESRD patienter og Opportunity studiet* ved Bo Feldt-Rasmussen. Medlemmer af Dansk Endokrinologisk Selskab var inviterede, og mødet var pænt besøgt. Den 4.3.10 afholdtes møde i Århus, arrangeret af Bente Jespersen med emnet *Acute Kidney Injury*. Indlæggenes var *Hypoxia inducible factor (HIF) in acute kidney injury – are beneficial interventions possible?* ved professor Wanja Bernhardt, Erlangen, *Erythropoietin attenuates acute renal dysfunction in a porcine model of ischemia reperfusion injury* ved Christoffer Sølling, Skejby, og *Can acute kidney injury be prevented by remote ischemic preconditioning – a porcine renal transplantation model* ved Peter Søndergaard, Kristian Ravlo og Niels Secher, Skejby. Der afsluttedes med en forelæsning af professor Henri Leuvenink, Groningen om *Biomarkers in acute kidney injury in the transplantation setting*. Mødet var velbesøgt, medlemmer af Dansk Anæstesiologisk Selskab var inviterede.

Specialespecialevejledning for intern medicin: nefrologi

Specialevejledningen indebærer en centralisering i behandling og diagnostik, som på flere områder er i modstrid med specialerapporten i nefrologi, der blev udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra relevante videnskabelige og faglige selskaber, regionerne og Sundhedsstyrelsen. Der er intet belæg for, at lukning for nyretransplantation af voksne på Herlev Hospital og af børn på Odense Universitetshospital samt begrænsning af almindelig nefrologisk diagnostik som nyrebiopsi og senkontrol efter ukompliceret nyretransplantation til et begrænset antal regionsafdelinger vil medføre forbedret behandlingskvalitet, og mange svært kronisk syge patienter vil få længere afstand til behandlingssted. Endvidere er der risiko for en svækkelse af det nefrologiske speciale, idet ændringerne kan føre til rekrutteringsvanskeligheder og forringet uddannelse af kommende speciallæger. Der er udestående for så vidt angår transplantationer og vasculitis/TTP, hvilket er skuffende i betragtning af den lange forberedelsestid. Bestyrelsen har fremført disse forhold overfor Sundhedsstyrelsen i en indsigelse mod specialevejledningen.

Dansk Nefrologisk Selskabs Forskningsfond

Forskningsfonden modtog 13 ansøgninger til uddelingen i 2010, og det samlede ansøgte beløb udgjorde kr. 1.252.962,-. Der var kr. 295.000,- til uddeling, som blev tildelt 7 ansøgere, der fik beløb fra kr. 15.000,- til kr. 75.000,-. Thomas Idorn, Rigshospitalet, vil blive indstillet til at modtage støtte fra Ellen og Aage Fausbølls Helsefond, såfremt bestyrelsen til efteråret får mulighed for dette.

Dansk Nefrologisk Selskabs Rejsefond

Rejsefonden modtog 4 ansøgninger til uddelingen i 2010. Tre blev tildelt kr. 3.000,- til 6.000,- til deltagelse i internationale møder. Et beløb vil blive anvendt som supplement (dækning af rejse- og opholdsudgifter) til 2. præmien i årsmødets foredragskonkurrence, jf. ovenstående.

Mommsens Legat

Bestyrelsen har besluttet at tildele selskabets hædersbevisning i 2009 til overlæge, ph.d. Jesper Bech, Regionshospitalet Holstebro og 1.reservelæge, ph.d. Vibeke Rømming Sørensen, Herlev Hospital. Tildelingen vil blive motiveret ved Generalforsamlingen.

Dansk Nefrologisk Selskabs Landsregister (DNSL)

Topica: Der er behov for mindre justeringer, men Topica fungerer stort set tilfredsstillende.

Rapportfunktionen er nu tilgængelig, hvilket er særlig nyttigt, når en afdeling ønsker overblik over den foretagne registrering. Afdelingernes indrapportering af data er tilfredsstillende i betragtning af, at løbende indberetning er et nyt tiltag, som skal indarbejdes.

Driftsøkonomi: Der har været et driftsoverskud i 2009 på ca kr 140.000,-. For år 2010 foreligger et driftsbudget på kr. 625.000,-.

Kvartalsrapporter: Som ønsket af Danske Regioner er der fra 2. kvartal 2009 påbegyndt udarbejdelse af kvartalsrapporter med indhold af udvalgte parametre, herunder data for de enkelte afdelinger. Kvartalsrapporterne har næppe væsentlig faglig interesse, idet forekomsten af kronisk nyresvigt er lav og kvartalsdata dermed kun omfatter et begrænset antal patienter. Rapporterne publiceres på DNS' s hjemmeside.

Årsrapport 2009: Alle centre har afsluttet indberetning for 2009. Engagementet hos afdelingernes registeransvarlige sekretærer og læger er stort, hvilket påskønnes meget. Databearbejdningen er omfattende, og årsrapporten vil fremover ikke foreligge til årsmødet, men blive præsenteret ved det 1. videnskabelige efterårsmøde. Fremtidige årsrapporter vil blive udarbejdet med strukturen: 1. vurdering af datagrundlag, 2. produktionsdata, 3. epidemiologiske data, 4. kvalitetsindikatorer, 5. ad hoc analyser m.m.. Dette er i overensstemmelse med Danske Regioners krav til rapportering fra kliniske databaser. De årlige nøgledata præsenteres i relativt ensartede tabeller/figurer. Den supplerende produktionsstatistik har været et stort ønske. De særlige analyser i 2009 rapporten vil omhandle av-fistler og transplantation i udlandet.

Den nefrologiske speciallægeuddannelse

Rekruttering: Søgningen til introduktionsstillinger og hoveduddannelsesforløb i nefrologi er blevet mere tilfredsstillende. Rekrutteringskurserne, som tilrettelægges af Mette Brimnes Damholt og Jens Kristian Madsen, er velbesøgte og evalueringerne er meget tilfredsstillende, seneste kursus fandt sted medio januar 2009.

Specialespecifikke kurser: Der er modtaget vejledning om budgetansøgning for de specialespecifikke kurser dateret september 2009, hvoraf det fremgår, at der fra 2010 ydes et delkursuslederhonorar på 7.500 kr. pr kursus. Hospitalerne har vanskeligt ved at få adgang til egnede undervisningslokaler, som der er generel mangel på. Hovedkursusleder Jeppe Hagstrup Christensen har rettet henvendelse til Sundhedsstyrelsen med anmodning om økonomisk dækning af udgifter til leje af kursuslokaler udenfor hospitalerne.

Koordinerende uddannelsesudvalg: Udvalget konstituerede sig 15.9.2009 med Lena Helbo Taasti som formand. Øvrige medlemmer er Jeppe Hagstrup Christensen, Jens Kristian Madsen, Jon Waarst Gregersen, Julie Bryndum, Mette Damholt, Knud Rasmussen og Mads Hornum. Udvalget har anbefalet, at delkursusledere ved de speciale specifikke kurser får fri med løn til kursusforberedelse svarende til 1/2 dag pr kursusdag, og udvalget har henstillet til DNS' s bestyrelse, at Danske Regioner via Sundhedsstyrelsen informeres om denne opgave. Desuden er det anbefalet, at de fokuserede kliniske ophold i urologi og karkirurgi struktureres og forlænges til 5 dage, samt at der etableres korte fokuserede ophold på intensiv afdeling og nuklearmedicinsk afdeling af 1-2 dages varighed. Af ressourcemæssige årsager (fravær fra de nefrologiske afdelinger) ønsker bestyrelsen disse forslag drøftet ved generalforsamlingen.

Nationale kliniske retningslinjer

Dansk Medicinsk Selskab har rettet henvendelse til alle specialeselskaber og bedt om vurdering af det engelske system Map of Medicine samt forespurgt, hvorvidt selskaberne vil være indstillede på at medvirke ved udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer. DNS repræsentanter i MAP of medicine, Jesper Bech og Martin Egjford, har fundet systemet uegnet indenfor det nefrologiske område. DNS er principielt indstillede på at medvirke ved udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer som alternativ til MAP of Medicine. Bestyrelsen er dog bekymrede for den store arbejdsindsats, det vil kræve og har derfor indtrængende opfordret til, at der sikres tilstrækkelig tid, sekretariatsbistand og honorering til en eventuel udarbejdelse af kliniske retningslinjer.

Arbejdsgruppe vedr.vurdering af nyrefunktion og proteinuri

Arbejdet blev afsluttet i juni 2009, rapporten er publiceret på DNS' s og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi' s hjemmesider. Rapportens væsentligste rekkommendationer publiceres i en folder, som vil blive præsenteret ved årsmødet 2010 og som i øvrigt er tænkt distribueret til en bredere kreds, herunder praktiserende læger. Mange klinisk biokemiske afdelinger/private laboratorier rapporterer nu estimeret GFR (MDRD) i forbindelse med måling af p-kreatinin. Meget tyder på, at dette medfører betydelig øget henvisning af patienter til de nefrologiske afdelinger, måske også af patienter med begrænset behov for behandling på nefrologisk specialafdeling. Denne problemstilling vil blive drøftet ved årsmødet.

Arbejdsgruppe vedr.vurdering af nefrogen systemisk fibrose efter indgift af MR kontrast

Arbejdsgruppen har udarbejdet en national strategi under titlen: "Anbefalinger mhp identifikation af nyresyge patienter, der kan mistænkes for nefrogen systemisk fibrose efter udsættelse for gadoliniumholdig kontrast". Planen er efterfølgende godkendt af Sundhedsstyrelsen og implementering finder nu sted i regionerne. Stinne Kvist (formand), Bo Feldt-Rasmussen, Jakob Sølling, Lisbet Brandi, Peter Marckmann, Lars Juhl Petersen og dermatolog Tina Rask Elmholdt, Skejby, takkes for et meget stort arbejde.

Nordiske nyredage 2011 i København

Mødet, som primært var planlagt til 5.-7. maj, er flyttet til 12.-14. maj pga. tidsmæssigt sammenfald med internationalt transplantationsmøde. Der er nedsat en organisationskomite: Ewa Lewin, Peter Clausen og Jesper Melchior Hansen, som har udarbejdet programudkast af med titlen *New insight into disturbances in renal endocrinology in uremia* omfattende reninangiotensinsystemet og renal fibrose, regulering og effekt af vitamin D og nefro-endokrinologi. Der er opnået tilsagn fra en række internationalt kendte foredragsholdere, herunder J. Floege, K Hruska, E. Slatopolsky, M. Kuro-O, R. Kumar, K. Shanahan, U. Feldt-Rasmussen og B. Feldt-Rasmussen. Programmet blev præsenteret ved Nordiske Nyredage i Helsinki i august 2009. Der bliver behov for omfattende sponsorstøtte, aftaler er ved at blive indgået. Vibeke Rømning Sørensen er kongressekretær.

Foredrag, repræsentation:

Susanne Bro, Rigshospitalet, har repræsenteret selskabet ved Dansk Selskab for Intern Medicin's årsmøde den 6.3.2010 med foredraget *Hjertekarsygdom ved kronisk nyreinsufficiens*.

Revision af guidelines for diagnostik og behandling af forstyrrelser i knogle- og mineralomsætningen ved kronisk nyresygdom

Der er påbegyndt revision af guidelines, herunder indikation for D-vitamin behandling. Arbejdsgruppen består af Klaus Ølgaard (formand), Marianne Rix, Henrik Daugaard, Bente Jespersen, Lisbet Brandi, Ewa Lewin, James Heaf og Peter Marckmann.

Samarbejde med Nyreforeningen

Nyreforeningens Forskningsfond: Anne-Lise Kamper har sammen med formanden for Dansk Transplantationsselskab, Søren Schwartz Sørensen, deltaget i vurdering af ansøgere til Nyreforeningens forskningsfond. Der blev uddelt kr. 510.000 til 10 forskere. Forskningsmidlerne blev overrakt til modtagerne den 26.februar 2010 ved en festlighed afholdt af Nyreforeningen.

DNS repræsentanter: Finn Thomsen Nielsen og Ida Nørager Tietze har accepteret at repræsentere DNS ved rådgivning af og gennemsyn af materiale fra Nyreforeningen.

Udvalg og tillidshverv

Bestyrelsen har i årets løb udpeget en række repræsentanter i forskellige udvalg og arbejdsgrupper. Der henvises venligst til hjemmesiden.

København, den 13. april 2010
Anne-Lise Kamper
Formand for Dansk Nefrologisk Selskab